28:25

כה־אמר אדני יהוה בקבצי את־בית ישראל
מן־העמים אשר נפצו בם ונקדשתי בם לעיני
הגוים וישבו על־אדמתם אשר נתתי לעבדי
ליעקב׃

Tässä jakeessa verbi קבץ esiintyy piel-muodossa kuin samoin/edellisissä tekstiyhteyksissä (בקבצי).[1] Ajanmääräys on tosin tässä yhteydessä epämääräinen, mutta kokoaminen on joka tapauksessa profeetan silmien edessä. Jahve toimii, kuten tavallista, subjektina. Objektina on jakeessa 20:31 jo aikaisemmin esiintynyt בית ישראל (j. 25). Jahve kokoaa sen מן־העמים אשר נפצו 'kansoista, joitten sekaan he ovat hajoitetut'. Tämä on tyypillinen viittaus laajaan hajaannukseen.[2]

Jakeissa 20:42, 28:25 ja 37:25,26 esiintyy profeetta Hesekielin paluujulistuksen yhteydessä viittaus lupaukseen, jonka Jahve on antanut isille (vrt. Gen. 15:18-21, 28:13 ja 35:12). Näiden kohtien lisäksi viitannee ilmaus על־אדמתם (j. 25; vrt. myös 34:13, 36:24, 37:14,21 ja 39:28) samaan liittoon, jonka perusteella Israelin maa kuuluu juutalaisille. Yhtenä monista Vanhan Testamentin profetioista tämäkin lupaa, että Babylonian maanpako on päättyvä, koska Israel on pakkosiirtolaisuudesta palautettuna asuva turvallisena[3] omassa maassaan (j. 26).

Nyt joutuu kysymään, miksi täytöstä ei ole tapahtunut. Vastaukseksi voidaan tarjota kahta näkökohtaa. Ensinnäkin

---

1) Ks. Koehler - Baumgartner: mt. s. 820.

2) Ks. May: mt. VI s. 222.

3) Vastaavia ilmauksia esiintyy muillakin profeetoilla (Jer. 23:6, 32:37, 33:16; Sak. 14:11).

tämänkaltaiset lupaukset edellyttävät, että kansa pysyy uskollisena liitolle. Toiseksi Jumala antaa meille voiman voittaa ja saavuttaa sisäisen rauhan, vieläpä hirveästä epävarmuudestakin huolimatta.[1] Jahven tuomiot kohtaavat kaikkia Israelin naapureita samanaikaisesti, kun "he asuvat siinä turvallisesti" (j. 26). Tämä on piirre, jota on painotettu tulevan ajan kuvissa (vrt. 34:28, 38:8,11,14 ja 39:26).[2]

29:14

ושבתי את־שבות מצרים והשבתי אתם
ארץ פתרוס על־ארץ מכורתם והיו שם
ממלכה שפלה׃

Tässä kohdassa on paluuprosessia kuvaamassa verbi שוב Samoin kuin jakeissa 18:30,32 esiintyy se tässäkin hifilin perfekti -muodossa (והשבתי). Hesekielin julistuksen kohteena on Egypti. Profeetta vetää esiin näkymät, joiden mukaan Jahve on historian Jumala. Hän toimii muidenkin kansojen kuin vain Israelin kohdalla. Hän lupaa koota (אקבץ) "egyptiläiset kansoista" (j. 13), joiden sekaan he olivat hajoitetut, ja tuoda heidät takaisin Patroksen maahan על־ארץ מכורתם 'synnyinmaahansa'[3] (j. 14).

1) Ks. E.L.Allen: The Book of Ezekiel (Exposition). The Interpreter's Bible VI s. 222,223.

2) Ks. Cooke: mt. s. 322.

3) Ilmaus 'synnyinmaa' ei esiinny Israelia koskevassa

Paluu kuvataan tapahtuvaksi Egyptin kohdalla samaan tapaan kuin Israelinkin. Kuitenkaan Hesekiel ei vyörytä esiin näkymiä tulevasta siunauksen ajasta, vaan Egypti tulee menettämään viimeisetkin rippeet mahtavuudestaan (j. 15) asuessaan Patroksessa[1], joka egyptiläisenkin perimätiedon mukaan on heidän 'synnyinmaansa'[2] (vrt. Gen. 10:13,14; 1 Aik. 1:12; Jes. 11:1; Jer. 44:1). Näistä Jahven toimenpiteistä seuraa ensinnäkin ettei Israel enää voi nojata Egyptiin apua tarvitessaan (vrt. Jer. 37:5-10). Mikäli näin kuitenkin tapahtuisi, joutuisi kansa jälleen kokemaan ankaran tuomion (j. 16; Hes. 21:28,29).[3] Toiseksi egyptiläiset tulevat tietämään, että Jahve on Herra (j. 16).

34:10

כה־אמר אדני יהוה הנני אל־הרעים ודרשתי
את־צאני מידם והשבתים מרעות צאן ולא־
ירעו עוד הרעים אותם והצלתי צאני מפיהם
ולא־תהיין להם לאכלה׃

Kansan paluuta kuvaa tässä verbi נצל Se esiintyy hifilin perfekti -muodossa (הצלתי) merkityksessä

---

paluujulistuksessa, sillä israelilaisille ei Palestiina ollut vain synnyinmaa, vaan maa, joka sitoi kansan Jahveen liiton sitein.

1) Näin kuvattu restauraatio voidaan ehkä liittää kuuluvaksi Persian kuninkaitten politiikkaan. Ks. Plumptre: mt. II s. 126.

2) Ks. Puukko: mt. IV s. 271.

3) Vrt. Cooke: mt. s. 328.

'temmata, pelastaa'.[1] Tämä tarkoittaa, että Jahve kokoaa hajalle lyödyt kansanosat ja vie ne kotimaahan.[2] Side Jumalan, kansan ja maan välillä on kiinteä.[3]

Luvun alkujakeissa Hesekiel joutuu välittämään voihuudon (j. 2) Israelin paimenille, joilla tarkoitetaan sen kuninkaita.[4] ". . . ette ole tuoneet takaisin eksyneitä" (וְאֶת־הַנִּדָּחֹת לֹא הֲשִׁבְתֶּם). Lampaat ovat joutuneet hajalleen ja harhailevat pitkin koko maata. Jahve on rankaiseva paimenia ja pelastava lampaansa (צֹאנִי) heidän kidastaan (j. 10).

34:13

וְהוֹצֵאתִים מִן־הָעַמִּים וְקִבַּצְתִּים מִן־הָאֲרָצוֹת
וְהֵבֵאתִים אֶל־אַדְמָתָם וְרָעִיתִים אֶל־הָרֵי
יִשְׂרָאֵל בָּאֲפִיקִים וּבְכֹל מוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃

Tässä kohdassa verbi קבץ esiintyy jälleen pielin perfekti -muodossa (קִבַּצְתִּים).[5] Jahve toimii siis taas subjektina, mutta sitävastoin kielikuva objektista on muuttunut. Nyt ei käytetä ilmausta בֵּית יִשְׂרָאֵל , vaan צֹאנִי (j. 11), joskin profeetta kuvaa tällä edellistä (j. 30).

---

1) Ks. Koehler - Baumgartner: mt, s, 630.

2) Ks. Puukko: mt. IV s. 280. Samoin myös R.H.Pfeiffer: Introduction to the Old Testament (1941) s. 522.

3) M.Buber: Israel und Palästina (1950) s. 48.

4) Pfeiffer: mt. s. 522.

5) Ks. Koehler - Baumgartner: mt. s. 820.

Näkymä paimenen holhouksessa olevista lampaista on tässä yhteydessä aivan toisensävyinen kuin jakeessa 20:37. Sanat דרשתי את־צאני ובקרתים ilmentävät erinomaisella tavalla sitä huolenpitoa, jolla Jahve on kohteleva niitä. Lampailla Hesekiel tarkoittaa Israelin heimoa (j. 2). Mutta samoin kuin aikaisemmat tutkimamme tekstiyhteydet, antaa tämäkin ymmärtää, etteivät lihavat ja vahvat lampaat (j. 16)[1] tule saamaan osakseen mainitunlaista huplenpitoa eivätkä ole pääsevä takaisin 'omaan maahansa' (j. 13). Vaikka jumalallinen paimen[2] onkin laupias, on hän myöskin oikeudenmukainen ja luja.[3]

Jahve itse on siis kokoava hajaantuneet kansanosat (מן־הארצות ja מן־העמים) ja johtava heidät "heidän omaan maahansa" (j. 13).[4] - Fohrer pysyy tiukasti kiinni

---

1) "'The fat and the strong', as contrasted with the 'broken' and the 'sick', are, when we interpret the parable, the noble and wealthy who, under the kings of Judah, had been allowed to work their evil will upon the people." Ks. Plumptre: mt. II s. 207.

2) "Die Benennung der Fürsten als 'Hirten' und ihrer Tätigkeit als 'weiden' ist überall im alten Orient und sonst verbreitet." Ks. Herrmann: mt. s. 221. - Fohrer selittää Hölscher'iin viitaten, etteivät kysymyksessä ole Juudan esieksiiliset kuninkaat, vaan kansan hallitsevan luokan jäsenet, vaikkei voidakaan sulkea pois sitä, etteikö Hesekielin mielessä olisi ollut myös viimeiset, katastrofin aiheuttaneet kuninkaat. Ks. Fohrer/Galling/ mt. s. 91.

3) Ks. Cooke: mt. s. 376. Cooke näkee tässä viittauksen Karitsan vihaan (Ilm. 2:27, 12:5, 19:5, 6:16).

4) Seuraavat Raamatun jakeet kuvaavat Jahven toimintaa paimenena: Gen. 48:15; Jes. 40:11, 49:9,10; Jer. 31:10; Ps. 23:1; 74:1, 78:52, 80:2, 95:7, 100:3, Vrt. Fohrer - Galling: mt. s. 193.

eksiilin asettamassa aikahistoriallisessa tilanteessa, kun taas Cooke näkee kielikuvien viittaavan laajempaan hajoitukseen, kuin mitä oli olemassa Hesekielin aikana.[1] Herrmann puolestaan uskoo ilmauksen יום ענן וערפל (j. 12) viittaavan Jooelin ennustamaan 'Jahven päivään'[2] (ks. 2:2).

Näkymät, jotka seuraavat lauman palauttamista 'omaan maahansa', kertovat aineellisesta kukoistuksesta ja hyvinvoinnista, jonka keskellä lauma ei enää joudu kokemaan sortoa (j. 10) eikä nälkää (j. 14; vrt. myös Jes. 40:11; Jer. 31:9).

34:27

ונתן עץ השדה את־פריו והארץ תתן
יבולה והיו על־אדמתם לבטח וידעו כי־אני
יהוה בשברי את־מטות עלם והצלתים מיד
העבדים בהם׃

Hifilin perfekti -muodossa esiintyvän נצל -verbin[3] subjektina on Jahve. Objektina on sana צאני , 'lampaani' (j. 22), jotka Jahve vapauttaa "orjuuttajien käsistä" (j. 27).

---

1) Cooke määrittelee hajaannuksen laajuuden seuraavasti: "Not only Babylonia, but Egypt must be meant (cp. Jer. 24:8; 43:5-7; 44:15,26; Jes. 27:13) perhaps also Phoenicia and S. Arabia." Ks. Cooke: mt. s. 375. - Jesaja puhuu vielä laajemmasta hajaannuksesta (11:11; vrt. Deut. 30;4).

2) Ks. Herrmann: mt. s. 221. - Vaikkei ilmauksen "pilvisenä ja pimeänä päivänä" tarvitsekaan välttämättä viitata Jooelin ennustamaan "Jahven päivään", lienee Herrmann lähempänä totuutta sitoessaan Hesekielin esittämän vertauskuvan lampaiden kokoamisesta tapahtuvaksi 'Jahven päivän' yhteydessä.

3) Ks. Koehler - Baumgartner: mt. s. 630.

Tällä tarkoitetaan ilmeisesti pakanakansoja.[1] Nyt käsiteltävänä oleva jae toistaa ajatuksen, mikä esiintyy jo jakeessa 22 Jahven luvatessa vapauttaa lampaansa. Muutenkin vaikuttaa siltä, että luvussa 34 paluuprosessi toistettaisiin kolmeen kertaan (1-10, 11-16 ja 17-31). Viimeinen näistä kuvauksista on rikkain. Ensin puhutaan tuomiosta 'lampaan ja lampaan, oinasten ja vuohipukkien välillä' (j. 17; vrt. Mt 25:32 s). Sitten seuraa toimenpide, jolla Jahve vapauttaa lampaansa (j. 22). Kun viimeksi mainitussa jakeessa jälleen puhutaan tuomiosta lampaan ja lampaan välillä - mikä tuomio tekstiyhteydessä seuraa vapautusta - joutuu kysymään, mistä tuomiosta on kysymys. (Mahdollisesti Hesekiel on siinä toistanut jo jakeessa 17 esittämänsä ajatuksen.)

Merkittävä piirre, jonka Hesekiel tässä liittää kotiin palanneen kansan kokemiin, Jahven vaikuttamiin seurausilmiöihin, on Daavidin herättäminen kaitsemaan laumaa (j. 23). Kaittavaksi valitaan lauman heikoin osa: Jahven lampaat (j. 21,22).[2] Kuten tavallista, kuvaa Hesekiel kuningasta sanalla נָשִׂיא 'ruhtinas' (j. 24; vrt. 37:25, 44:3 jne.). Ensimmäistä Daavidia on usein sanottu Herran palvelijaksi (עַבְדִּי; 2 Sam. 3:18). Samaa ilmaisua on käytetty häneen polveutuvasta toisesta Daavidista, Messiaasta (j. 23).[3]

---

1) Ks. Plumptre: mt. II s. 207.

2) Ks. Fohrer - Galling: mt. s. 195.

3) "He is descrebed also as my servant, even as David himself is designated in 2 Sam. 3:18; 7:5;" Ks. May: mt, VI s. 254. Vrt. myös Puukko: mt. IV s. 280.

Fohrer sitävastoin esittää näkökannan, jonka mukaan kyseistä jaetta ei missään tapauksessa voitaisi johtaa aikaisemmasta Messias-traditiosta (Aam. 9:11; Hoos. 3:5; Jes. 9:6, 11:1; Jer. 23:5, 30:9). Tämän hän perustelee muun muassa jakeella 21:27 ja sillä, että Hesekielille on ajatus "David redivivus" ollut vieras.[1] Useimmat tutkijat ovat sitä mieltä, ettei kysymyksessä todellakaan ole henkiin herätetty Daavid, vaan ihanteellinen, Daavidin kaltainen ruhtinas (Cooke, Herrmann, Kraetzschmar, Fohrer ynnä muut).

Ajatus lopunajan yhdistetyn Israelin yhteydestä näyttää olevan Hesekielille hyvin tärkeä.[2] Tätä osoittaa myös, että Jahve on herättävä "yhden paimenen" kaitsemaan Israelia (j. 23; vrt. 37:24). Ensi näkemältä vaikuttaa siltä, että jakeiden 15 ja 23 välillä olisi ristiriita Jahven toimiessa edellisen ja Daavidin jälkimmäisen mukaan paimenena. Jos kuitenkin otamme huomioon, että Jahve tekstiyhteyden perusteella on lauman kaitsijana uudistusta edeltävänä aikana ja että inhimillinen paimen astuu virkaansa vasta restauraation jälkeen (vrt. j. 22,23), tulee tämäkin kohta selvitetyksi.[3]

Israelin heimon paluuseen sisältyy myös Jahven ja kansan välinen 'rauhan liitto' (ברית שלום ;j. 25; vrt. Hoos. 2:20). Laajempi näköala on annettu tästä liitosta jakeessa

---

1) Ks. Fohrer - Galling: mt. s. 196. Samoin myös Kraetzschmar: mt. s. 244.

2) Ks. Kraetzschmar: mt. s. 244.

3) Ks. Cooke: mt. s. 377.

37:26, jonka mukaan liitto on oleva iankaikkisesti kestävä.[1] Tämän liiton seurausilmiöinä Hesekiel mainitsee muun muassa sen, että pahat eläimet lopetetaan. Jahve on särkevä israelilaisten ikeen (j. 27; ks. myös 30:18; Lev. 26:13; Jer. 2:20, 28:10 ss, 30:8), ja ennennäkemätön kukoistus (j. 29; vrt. 36:29,30) on seurauksena Jahven toimenpiteistä kansansa kohdalla. Eräs niistä ovat oleva sateet, jotka jälleen saapuvat ajallaan (j. 25,26; vrt. Deut. 11:10-12).

36:8

ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו
ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו
לבוא׃

Tässä jakeessa verbi בוא esiintyy qalin infinitiivi-muodossa לבוא 'ovat tulossa'.[2] Se kuvaa Israelin kansan paluuta. Käsiteltävänä olevasta jakeesta saa sen käsityksen, että kokoamisprosessi on alkanut. Keil ja Plumptre selittävät subjektin 'he' tarkoittavan materiaalisia siunauksia, joiden seurauksena Israel kuvataan kukoistavana ja erittäin hedelmällisenä maana.[3] Tutkijoiden enemmistö (Puukko, Fohrer, Herrmann, Cooke ynnä muut) uskoo kuitenkin 'kansan' olevan subjektin.

---

1) Hesekielillä ovat Siinai- ja Daavid-traditiot sotkeutuneet toisiinsa. Jeremiaalla ne sitävastoin esiintyvät erillään. Ks. Rad: mt. II s. 250.

2) Ks. Koehler - Baumgartner: ma. s. 111.

3) Ks. Plumptre: mt. II s. 238.

Koska tämä kollektiivinen ilmaus לעמי ישראל on yksikössä, mutta predikaatti קרבו לבוא monikossa, on kyseinen tekstiyhteys ymmärrettävissä siten, että kansa on ryhminä palaamassa takaisin. Jos oletetaan, ettei Jahve ole jättävä pakanakansojen sekaan ainoatakaan israelilaista (39:28)[1], tuntuu jopa mahdottomalta, että kansa yhtenä kokonaisuutena ja samalla kertaa palaisi maahansa. Vaikuttaa todellakin täysin perusteettomalta ottaa subjektiksi materiaaliset siunaukset.

Hesekielin julistus tässäkin yhteydessä kieltämättä rohkaisi Babylonian vankeudessa olevia odottamaan vapautusta ja paluuta. Profeetat olivatkin taipuvaisia etukäteen lyhentämään aikaa, jolloin heidän toiveittensa oli määrä toteutua.[2] Koska pakkosiirtolaisuudesta oli kulunut noin kaksikymmentä vuotta, kuvitteli Hesekiel tietoisena Jeremian julistuksesta (Jer. 29:10) paluun olevan jo käsillä.[3]

Jälleen joutuu kysymään, mistä kansa on tulossa. Antaako historia oikeutusta tulkinnalle, jonka mukaan kansan palatessa Babyloniasta 'ikuiset kukkulat'[4] (vrt. Jes. 2:2; Hab. 3:6) olisivat olleet muitten kansojen ja koko Edomin hallussa (j. 5)? Fohrer olettaa asian olleen näin.[5]

---

1) Myös jae 10 sisältää tämän ajatuksen כל-בית ישראל כלה 'kaiken Israelin heimon kokonansa'. Se sulkee sisäänsä sekä Israelin että Juudan (Hoos. 11:1-4; Jer. 2:1-3,6,7) ja viittaa ilmeisesti Exoduksen aikaan. Ks. May: mt. VI s. 261.

2) Ks. Cooke: mt. s. 387.

3) Ks. Plumptre: mt. II s. 238.

4) "High leavel of the country." Ks. Cooke: mt. s. 386. Tarkoittanee Juudean vuorimaata.

5) "Die 2.-3. Str (2.αβ-3) geben einen Einblick in die

Raamattu ei kuitenkaan suoranaisesti anna oikeutusta mainitulle tulkinnalle.[1] Israelin vuoret eivät myöskään kantaneet hedelmäänsä maahan palaavalle kansalle[2], vaan taloudellinen hyvinvointi palasi vasta vähitellen kansan kotiuduttua Babyloniasta (vrt. Neh. 5: 2-13). Samarialainen sekakansa oli suurelta osalta jättänyt maan hoitamatta.[3] Fohrer tulkitsee Israelin vuorten siunaamisen rikkaalla hedelmällisyydellä kuuluvan erottamattomasti autuuttavaan olotilaan.[4] Jahve on siunaava maan ja kansan hedelmällisyydellä, joka ylittää kaiken sen, mitä se on aikaisemmin saanut kokea (j. 11).

Israelin heimolle luvataan myös vapautus pakanoiden ylenkatseesta ja pilkasta (j. 6,7,15). Kuitenkin se osa kansasta, joka palasi pakkosiirtolaisuudesta, joutui edelleen kantamaan näiden ylenkatsetta (Neh. 4:3).[5]

Käsiteltävänä olevaa lukua tutkittaessa kiintyy huomio myöskin sanoihin "kansasi lasten syöjätär" (j. 13). Mainittu ajatus selitetään tarkoittavaksi Israelin maata, mitä tulkintaa puoltaa feminiinimuodossa oleva ilmaisu 'syöjätär'

Verhältnisse in und um Juda nach 587. Unter babylonischer Herrschaft stehend, nahmen die Nachbarvölker - vor allem Edom - Teile des Landes in Besitz oder drängten sich nach seiner weitgehenden Entvölkerung in es ein."
Fohrer - Galling: mt. s. 200.

1) Esran ja Nehemian kirjoissa ei ole mitään mainintaa edomilaisista.
2) Vrt. Puukko: mt. IV s. 283; Kraetzschmar: mt. s. 248.
3) Ks. Hahn-Brody-Fyrstenberg: Juutalaisten historia (1958) s. 29.
4) Ks. Fohrer - Galling: mt. s. 201.
5) Ks. Keil: mt. II s. 104.

(vrt. Num. 13:32,33). Tämä antaa ymmärtää, ettei maa joissakin historian vaiheissa ollut kyennyt elättämään asukkaitaan; toisaalta sen ollessa monien kansojen tavoittelema on seurauksena ollut ainainen mieshukka.

36:24

ולקחתי אתכם מן־הגוים וקבצתי אתכם
מכל־הארצות והבאתי אתכם אל־אדמתכם׃

Ennen kuin Hesekiel vetää esiin näkymät kansan palauttamisesta, hän lyhyesti perustelee, mistä koko prosessi on peräisin. Israelin heimo on hajoitettu epäjumalain palveluksen tähden pakanakansojen sekaan (j. 18,19). Nyt on näköpiirissä kansan palauttaminen omaan maahansa.

Kuten קבץ -verbin pielin perfekti -muoto וקבצתי [1] (j. 24) osoittaa, toimii Jahve kokoajana objektin ollessa בית ישראל (j. 22). Israelin heimo - siinä merkityksessä, missä se 11. luvussa tulee määritellyksi - ei tässä yhteydessä esiintyvän asiakokonaisuuden puitteissa näytä joutuvan mainittavampien puhdistustuomioiden kohteeksi. Ne ovat ilmeisesti jo tapahtuneet Israelin kansan kohdalla בדרכם ובעלילותם (j. 19). Kyseisessä tekstiyhteydessä ei myöskään esiinny mainintaa 'kansojen erämaassa'

---

1) Ks. Kohler - Baumgartner: mt. s. 820.

tapahtuvista tuomioista.[1] Ainoastaan sana בהקדשי (j. 23) saattaa viitata rangaistustuomioihin, jotka tulevat ilmeisesti hyvin läheisesti liittymään kansan paluuseen.

Kansan kokoaminen tapahtuu מן־הגוים ja מכל־ האראות(j. 24). Edellinen ilmaus on vaikeasti tulkittavissa koskemaan vain muutamia kansoja, nimittäin Babyloniaa, Egyptiä, Foinikiaa ja etelä-Arabiaa[2], sillä juutalaisille kaikki kansat olivat pakanakansoja. Ilmaus 'kaikista maista' olisi helpompi selittää tarkoittavaksi edellä mainittuja maita. Sitä vastoin konteksti antaa 'pakanakansoista' kokoamiseen nähden tilaa tulkinnalle, jonka mukaan nyt ei olisikaan kysymys lähitulevaisuudessa tapahtuvasta paluusta - vaikkakin Hesekiel epäilemättä itse odotti vapautusta juuri Babyloniasta - vaan vasta joskus tulevaisuudessa täyttymyksen kokevasta tapahtumasarjasta.[3]

---

1) Ks. Kraetzschmar: mt. s. 249.

2) Ks. Cooke: mt. s. 375.

3) Ks. Plumptre: mt. II s. 240. - Mainittua käsityskantaa hän perustelee edelleen: "The Israel of Ezekiel's time had not been cattered among and could not be cathered from all the countries; yet in the years that have passed since then Ezekiel's language as to Israel's dispression has been literally fulfilled. Wherefore the inference is reasonable that the reassembling to which Ezekiel refers is an event that has not yet occured, at least in its fullest measure and degree, but will only then be realized completely and finally when the scattered members of the house of Israel shall have been received into the Christian Church (Rom. 11:25,26)."

Kielikuva אל־אדמתכם (j. 24) antaa ymmärtää, ettei kysymyksessä ole mikä maa tahansa, vaan se maa אשר נתתי לאבתיכם 'jonka minä annoin teidän isillenne' (j. 28).[1]

Tässä yhteydessä esiintyy jälleen ajatus siitä, kuinka Jahve tulee osoittamaan pyhyytensä pakanakansain silmien edessä (j. 23). Kuitenkaan ei Hesekiel sen tarkemmin mainitse, millä tavalla pyhittäminen tulee tapahtumaan.

Eräänä kaikkein huomattavimmista piirteistä tulee olemaan Israelin kansan paluu, jonka Cooke näkee olevan yksinomaan Jahven työtä.[2] Muista paluun yhteydessä tapahtuvista seurausilmiöistä muodostaa Keil "armojärjestyksen".[3] Muutos, joka kansan tilassa on tapahtuva (j. 25-27)[4], on todella valtava. Koska objektina on tässäkin בית ישראל on ennustuksen täyttyminen - mikäli sen kirjaimellista toteutumista odotetaan - vielä tulevaisuuden näkymä.

Puukko tekee merkittävän huomion, jonka mukaan profeetta nuhdellessaan Israelia tavallisesti vältti arvonimeä עמי (j. 8).[5] Käsiteltävänämme olevassa kokonaisuudessa nimittää Jahve Israelin heimoa kansakseen vasta puhdistustoimenpiteiden jälkeen (j. 28).

---

1) Tällä ajatuksella on hyvin merkittävä osuus nyky-Israelin kansallisen kodin valinnan yhteydessä. Ks. J.M.Landau: Israel. Kultur der Nationen Geistige Länderkunde (1963) s. 30.

2) "Not by the overthrow of Babylon, nor by leave of the dominant State, are the exiles to go free, but by the operation of Jahveh's will upon the heathen, moving then to acknowledge His claim and carry out his purpose." Cooke mt. s. 390.

3) Ks. Keil: mt. II s. 110.

4) Jakeessa 36:25 esiintyy Jeremian perikooppi uudesta liitosta (Jer. 31:34b). Ks. Rad: mt. II s. 249.

5) Ks. Puukko: mt. IV s. 283.

Babyloniassakin kansalla oli ollut kohtuullinen toimeentulo Kebar-virran varrella. Kuitenkin vasta maahan palaamisen yhteydessä tai jälkeen oli Jahve luvannut siunata kansaa aivan erityisessä mitassa aineellisesti tekemällä runsaiksi puiden hedelmän, pellon sadon (j. 30), karjan ja ihmiset (j. 38). Kansan paluuseen ja puhdistukseen liittyy Hesekielin julistuksessa myös kaupunkien asuttaminen ja raunioiden rakentaminen (j. 35,36,38). "Silloin sanotaan: 'Tästä maasta, joka oli autiona[1], on tullut kuin Eedenin puutarha'[2]" (j. 35). Samanlaiset näkymät esiintyvät myös Mooseksella (Deut. 30:9), Jesajalla (32:15,16, 54:1-3) ja Hoosealla (2:21). Mooseksella kuitenkin tämän runsaan siunauksen saamiseen sisältyy ehto, jonka täyttämisestä se riippuu. Profeetoilla näyttää sävy sitä vastoin vaihtuneen. Jahve itse tulee vastaamaan siitä, että kansa käännyttyään [illegible] on pysyvä uskollisena (j. 27). Aineellinen siunaus on seurausta tästä. Israelin kansan aineellisesta ja hengellisestä hyvinvoinnista johtuu, että pakanakansat tajuavat Jahven olevan ainoan

---

1) Ennen Jerusalemin hävitystä maa ei vielä ollut tuhottu (Jer. 40:10-12).

2) "Wenn in diesem Zusammenhang das ehemals verödete Land mit dem Garten Eden vergleichen wird (Hes. 36:35), so widerspräche es gewiss den Vorstellungen des Propheten, wenn man an mythisch-*paradiesische* Zustände, an ein Gefilde der Seligen denken wollte . . . So wichtig und unerlässlich diese äusseren Umstände für das neue Israel sein werden, - das Entscheidende des Heilsgeschehens wird Jahwe im Inneren der Menschen wirken." Ks. Rad: mt. II s. 248.

Jumalan (j. 36). Kuitenkaan he eivät tule Israelin kanssa jakamaan sen yhteyttä Jahveen. Hesekiel on edelleen nationalisti, jonka mukaan Jahve ja Israel kuuluvat yhteen.[1]

37:12

לכן הנבא ואמרת אליהם כה־אמר אדני
יהוה הנה אני פתח את־קברותיכם והעליתי
אתכם מקברותיכם עמי והבאתי אתכם אל־
אדמת ישראל׃

Verbi בוא esiintyy tässä Hifil -muodossa (והבאתי 'tuoda, johtaa')[2] Jälleen tässä yhteydessä on kokoaminen Jahven vaikuttama toimenpide. Kokoamisen objekti on Hesekielillä koko hänen julistuksensa ajan voimakkaasti painotettuna. Useissa paluuta käsittelevissä jakeissa hän näkee sanonnan בית ישראל riittämättömäksi, sillä כל־בית ilmentää sattuvammin kyseisen prosessin perinpohjaisuutta. Sana עמי 'kansani', jonka Hesekiel rinnastaa ilmauksen כל־בית ישראל (j. 11) kanssa antaa ymmärtää, että 'koko Israelin heimo' on Jahven kansa (Deut. 14:2). Näin ollen puhdistustuomiot ovat jo tapahtuneet (20:38), tai niistä ei ainakaan kansan tulevaisuutta silmälläpitäen puhuta mitään.

---

1) J.A.Bewer, The Book of Ezekiel II (1954) s. 46.

2) Ks. Koehler-B.mt s. 112. - Mainittu verbimuoto tavataan Hesekielillä paluujulistuksen yhteydessä myös jakeissa 20:35-37, 34:13, 36:24 ja 37:21.